

සංවර්ධන සැලසුම් කිරීමේ නව විෂය සීමා

එච්. එන්. එස්. කරුණාතිලක

නියෝජ්‍ය අධිපති, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රටෙහි ශීඝ්‍ර සංවර්ධනය උදෙසා වැඩ සටහනක් දියත් කිරීමට පෙර ප්‍රලිඛිත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්මක් තිබීම අවශ්‍ය යයි පසුගිය දශක දෙක ඇතුළත දේශපාලනඥයෝ හා පරිපාලකයෝ විශ්වාස කළහ. 1960 - 1965 දක්වා පැවති එක්සත් ජාතික පක්ෂ රජය හා මේ වසරේ තේරීපත් වූ නව රජයද හැරුණු විට අන් සෑම රජයක් විසින්ම සංවර්ධන සැලැස්මක් සම්පාදනය කරනු ලැබීණ. 1955 දී සම්පාදිත පළමු විධිමත් සැලැස්ම "සය අවුරුදු ආයෝජන වැඩ සටහන" යනුවෙන් හඳුන්වන ලදී. 1956 දී බලයට පත් මහජන එක්සත් පෙරමුණු ආණ්ඩුව සය අවුරුදු වැඩ සටහනෙහි අන්තර්ගත විෂය ප්‍රමාණයෙන් හා උපාය විධිවලින් සැහීමට පත් නොවූයෙන් ඔවුන්ගේ ආර්ථික දර්ශනයට අතිශයින් ගැලපෙන සැලැස්මක් සකස් කිරීම ඇරඹීය. මෙම කටයුත්ත ක්‍රම සම්පාදන කාර්යාලයට පැවරුණු අතර 1958 දී දස අවුරුදු සැලැස්ම ඉදිරිපත් කරන ලදී. විද්වත් ක්‍රමය උත්කෘෂ්ට නිර්මාණයකැයි පැසසුන. එසේ වුවත්, මෙයද අනිකුත් සැලසුම් මෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු නොලැබූයෙන් ඉන් වික කලකට පසුව දැවුරුදු ක්‍රියාත්මක කරවුම් වැඩ සටහනක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. සැලසුම් කාර්යයෙහි මිළඟ විශාලවූත් විශාල ප්‍රවාරයක් දෙන ලද්දාවූත් අන්හද බැලීම 1972 දී සම්පාදිත පස් අවුරුදු සැලැස්ම විය. දැඩි අපේක්ෂාවන්ගෙන් හා උනන්දුවෙන් යුතුව මෙම සැලැස්ම නිකුත් කරනු ලැබූ අතර බලගතුව ප්‍රශ්නය ලෙස සැලකෙන රැකියා විසුකෘතිය ඇතුළු අනිකුත් උග්‍ර ප්‍රශ්නවලට මෙමගින් විසඳුම් ලබාගත හැකියයි බැලූ බැල්මට පෙනිණ. එකද සැලැස්මක්වත් කොටස් වශයෙන් හෝ ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි වූ බැවින් ඒවායේ අසාර්ථකත්වයට නොයෙකුත් හේතූන් ගෙන හැර දක්වන ලදී. මූල්‍ය සම්පත් උණනාවය (විශේෂයෙන් විදේශ ධනය) ව්‍යාපෘතීන්හි විශාලත්වය හා ප්‍රතිඵල ලබාගැනීමට දීර්ඝ කාලයක් ගතවීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපහසුවීමද එසේ දක්වන ලද හේතූන්ගෙන් සමහරකි.

මීට පෙර පැවති ආණ්ඩු කිහිපයක්ම සැලසුම් පිළියෙල කිරීම උදෙසා සැහෙන කාලයක් මිඩාග කළ අතර සංවර්ධන වැඩ එතෙක් ඇණහිටවනු ලැබීණ. 1956 දී බලයට පත් වූ මහජන එක්සත් පෙරමුණු ආණ්ඩුවට දස අවුරුදු සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා අවුරුදු දෙකක් ගතවිය. එමෙන්ම 1970 දී බලයට පත් වූ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂ රජයද සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම සඳහා දැවුරුද්දක් ගත කළාය. ලේඛනයක් පිළියෙල කළ පමණින්ම රටෙහි ප්‍රශ්න විසඳීමට එමගින් පිටුවහලක් ලැබෙන බව හා එබඳු ලේඛනයක් නිකුත් කිරීමෙන් සියල්ල යහපත් වන බව මහජනතාවට ඒත්තු ගැන්විය හැකි යයිද සැලසුම්කරුවෝ හා පරිපාලකයෝ විශ්වාස කළහ. අද මෙන් එක්දහස් නවසිය පණස්ගණන්වල ආර්ථිකයට උග්‍ර ප්‍රශ්නවලට මුහුණ පෑමට සිදු නොවීය. රැකියා විසුකෘතිය අද මෙන් හතරෙන් පංගුවකටත් වඩා අඩු වූ බැවින් සැලසුම් පිළියෙල කිරීමට කාලය මිඩාග කිරීමට පුළුවන් තත්වයක් පැවතීණි. වඩාත් නිදහස් ආර්ථිකයක් හා අයහපත් නොවූ විදේශ විනිමය තත්වයක් පැවති අතර, සාපේක්ෂව බැලීමේදී බඩු මිල අඩු විය; බඩු හිඟයක්ද නොපැවතිණ. එසේ හෙයින් මහජනයා අතර නොඉවසිලිමත් ගතියක් නොවීය. අතෘප්තිය හෝ අසහනය හෝ නොවූ තරමය.

1972 පස් අවුරුදු සැලැස්ම සකස් කරන ලද දේශපාලනමය හා ආර්ථික පසුබිම මීට හාත්පසින්ම වෙනස්වූවකි. 1971 අප්‍රේල් මස හටගත් ත්‍රස්තවාදී අරගලය සැලැස්ම කඩිනමින් නිකුත් කිරීමට හේතුවූ එක් කරුණකි. මෙහිදී රජයට වැදගත් තීරණ කිහිපයක්ම ගැනීමට සිදුවිය. මහාධාරය බඩවැලි සියර්ස් මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් යුත් ජාත්‍යන්තර කමිතුවේ සංවිධානයේ විශේෂඥ කණ්ඩායමේ උපදෙස් මත ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කරවීම මෙන් එකකි. අනික නම්, පස් අවුරුදු සැලැස්ම නිකුත් කිරීම හා ඒ කෙරෙහි තැබූ විශ්වාසයයි. මෙබඳු පියවර ගැනීමට හේතුවූයේ මූලික ප්‍රශ්න විසඳීමේලා සැලැස්ම උපකාරිවන බව හා

ඉඩම් හිමියන්ට හා ව්‍යාපාරිකයන්ට පහරදීම හා ධනය යළි බෙද හැරීම ඉලක්ක කොටගත් ප්‍රතිපත්තීන්ගෙන් පොදු ජන සිත් දිනා ගැනීමට හැකියයි රජය විශ්වාස කිරීමයි. එක්තරා දේශපාලන දෘෂ්ටියකට වහල් වූ රජයකට මෙබඳු ප්‍රතිපත්තීන්ගෙන් රැකියා නියුක්තිය, ආදායම් උත්පාදනය හා නිෂ්පාදකතාවය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් එතරම් වැදගත් යයි සිතීමට වේලාවක් නොවීය. ධනපති පන්තිය විනාශ කර සමාජවාදය කරා යොමුකළ දෘෂ්ටි වාදයක් කෙරෙහි ඔවුහු විශ්වාසය තැබූහ. දෘෂ්ටිවාදයකට වහල් වූ ප්‍රතිපත්තීවලට වඩා ජීවිතයේ මූලික අවශ්‍යතාවයන් විශේෂයෙන් ආහාරපාන හා රෙදිපිළි සපයාගැනීම ගැන මහජනතාව වැඩි උද්‍යෝගයක් දැක්වූ බව වටහා ගැනීමට මොවුහු අසමත් වූහ.

1972 පස් අවුරුදු සැලැස්ම සකස් කළ අය, කලින් සම්පාදනය කර තිබූ සැලසුම්වලට අත්වූ ඉරණම මෙතෙහි කළ බවක් නොපෙනේ. මේවා හැමෙකක්ම අසාර්ථකවීමට හේතුවූයේ, මෙම සැලසුම් ප්‍රබල අපේක්ෂාවන්ගෙන් යුතුව එසේම එකක් නොමැතිව අනිකක් ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි දැවුණු ව්‍යාපෘතීන් ගණනාවකින් යුතුවීම හා ඒවා කෙසේ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුද යි ප්‍රමාණවත් ලෙස සඳහන් කර නොතිබීමය. එපමණක්ද නොව යෝජනා ක්‍රියාත්මක කරවන අවධියේදී ව්‍යාපෘති සඳහා වෙන්කල මූල්‍ය සම්පත්, අයහපත් ගෙවුම් ශේෂ තත්වය හේතුකොටගෙන නොලැබී ගියේය. ඇත්ත වශයෙන්ම ඊට පෙර වූ සැලසුම් අසාර්ථක වූයේ කවර හේතුවක් නිසාද යන්න 1972 හි ක්‍රම සම්පාදකයන් විසින් අධ්‍යයනය කළ යුතුව තිබිණි. ඔවුන් විසින් මුලින්ම කළ යුතුව තිබුණේ අනාගතය දෙස බලා අපනයනයන්ගෙන් හා වෙනත් මූලාශ්‍රවලින් උපයාගත හැකි සම්පත් කවරේද යි නිවැරදිව ප්‍රක්ෂේපනය කිරීමයි.

ක්‍රම සම්පාදන ව්‍යායාමයේ ඉතාමත්ම වැදගත් කොටස නම්, මූල්‍ය සම්පත් පිළිබඳ තාත්වික තක්සේරුවක් කිරීම හා තමන් බලාපොරොත්තු තබා ඇති ප්‍රමාණයට වඩා අඩු ඉපයුමක් ලැබිය යන පදනම මත ප්‍රක්ෂේපන පිළියෙල කිරීමද වේ. අවම මූලාශ්‍ර ප්‍රමාණයක් ලබාගත හැකිය යන අහඹුපහමය මත සාමාන්‍ය පරිමාණයේ වැඩ සටහනක් ඔවුන් විසින් සකස් කළ යුතුව තිබිණි. පස් අවුරුදු සැලැස්මේ අසාර්ථකත්වයට හේතු වශයෙන් දක්වනු ලැබූයේ, ඔපෙක් (නෙල් නිපදවන හා අපනයනය කරන) රටවල් නෙල් මිල ඉහළ නැංවීම හා අනතුරුව ප්‍රධාන වශයෙන් එලදව නිසරු වීම නිසා ආහාර හිඟවීම හා ආහාර මිල ඉහලයාමද හේතු කොට ගෙන ඇතිවූ ලෝක ආර්ථික අර්බුදයට පසුව හටගත් විදේශ විනිමය දුෂ්කරතාවයන්ය.

බහුතර ජනතාව ක්‍රියාශීලී ලෙස සහභාගී නොවන්නාවූ සැලැස්මකට ඔවුන්ගේ ආධාරය ලබාගැනීම හෝ කරුණයන්ගේ විශ්වාසය දිනාගැනීම හෝ කළහැකි නොවේ. 1972 පස් අවුරුදු සැලැස්ම මහජනයා පිළිවිසීමෙන් සකස් කරන ලද්දේ පැවසුණද එය සත්‍යයෙන් තොරය. සැලැස්ම සකස් කරනු ලැබූයේ සැහෙන දුෂ්කරතාවලින් ගහණ වූ සමයකදීය. 1971 හි ත්‍රස්තවාදී අරගල හේතුකොටගෙන පාලන තන්ත්‍රය හා කරුණයන් අතර සැලකිය යුතු පරතරයක් පැන නැගී තිබුණ අතර, මහජනතාව හා පාර්ලිමේන්තුවේ ඔවුන්ගේ නියෝජිතයන්ද අතර පැවති සෑම සංනිවේදන මාර්ගයක්ම මුළු මනින්ම පාහේ බිඳීගොස් තිබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ව්‍යාපෘති ගණනාවක්ම සංයෝගකර, වර්ධන අනුපාතය, ප්‍රතිශීර්ෂ ආදායම, ඇති කළ හැකි නව රැකියා නියුක්තියේ වාර්ෂික මට්ටම බඳු වූ මූලික විචල්‍යයන් මූලික පරමාර්ථයන් ලෙස දක්වීම හැර ක්‍රම සම්පාදකයන්ට කළ හැකිවූ වෙනත් කාර්යයක් නොවීය. සංවර්ධනය වන්නාවූ රටක එලද්දී සැලසුම් කිරීමට යදනම් විය යුත්තේ උපයෝගීතාවාදයට අනුකූල වූ කරුණුය. ග්‍රාමීය අංශය වඩාත් ප්‍රබල වූයේ නම්, බහුතර ජනතාය අයත්වන ග්‍රාමීය අංශයක් පවත්නා ශ්‍රී ලංකාව බඳු රටක මෙය වඩාත් වැදගත් වන බව

සැලකිය හැකිය. වඩාත් ප්‍රබල කාර්මික ජනගහණයක් ඇති වෙනත් අර්ථ ක්‍රම පවතින රටවල් සම්බන්ධයෙන් පිළිගත් ක්‍රම සම්පාදන විධි වඩා ගැලපෙන්නේ, ඒවා කාර්මික කටයුතු හා සම්බන්ධවන බැවින් හා එබඳු රාමුවක් ඇතුළත, ක්‍රම සම්පාදනයෙහිලා රජයේ බලපෑම හා නිලධාරී සහභාගිත්වය බාධාවක් වශයෙන් නොපවතින බැවින්ය.

අතීතයේදී විදේශාධාර හා තාක්ෂණය කෙරෙහි දැඩි විශ්වාසයක් ඇතිව නවීන නාගරික අංශයේ වර්ධනය අනුව සංවර්ධන උපාය ක්‍රම යොග්‍යවීමේ බොහෝදුරට අනුගමනය කරන ලද පිළිවෙත විය. එකල එල නෙලා ගැනීමට දීර්ඝ කාලයක් ගතවන විශාල ව්‍යාපෘති ලෙස සංවර්ධනය සැලසුම් කරන ලද අතර, මෙයින් ගැමි ආර්ථිකයට කිසිදු බලපෑමක් ඇති නොවීය. ග්‍රාමීය ආර්ථිකයට වාසි දෙන දුන් ගංගා නිම්න හා වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම පමණක් මේ ශෛෂ්‍යට අයත් නොවන බව පැවසිය යුතුය. රාජ්‍ය සංස්ථාපිත වූ විමසාලන ඒකක වර්ගයට අයත් සංවර්ධනයෙහිලා යොදාගත් උපක්‍රමයකි. අඩු නිෂ්පාදනය, අකාර්යක්ෂමතාවය, දුෂ්භාව හා නාස්තිය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සංස්ථා හා ශමකල හැකි තවත් ඒවා නැත.

ජනගහණයෙන් හතරෙන් තුන් කොටසකට වැඩි ප්‍රමාණයක් ගම්වල වෙසෙන ශ්‍රී ලංකාවේ, සැලැස්මක් මගින් ගැමි ජනතාවගේ අවශ්‍යතා හා අභිලාෂයන්ට සැලසෙන වැදගත් කැනක් හිමිවිය යුතුය. හැබැ මහජන සහභාගිත්වයක් ඇතිවිය හැක්කේ මෙම කාර්යාල ලිය කුලින් පමණි. සාමාන්‍යයෙන් නිලධාරීන් හා ගැමි ජනතාව අතර පවතින සංකීර්ණ මාර්ග ඉතා දුර්වල ඒවා වන අතර, නාගරික ජනතාව හා කාර්මික ජන කොට්ඨාශ කෙරෙහි සවිභාවයෙන්ම හටගත් පක්ෂපාතිත්වයක් නිලධාරීන් කුළු පවතී. නගරය මුලස්ථාන කොටගත් නිලධාරීන්ට ජනතාවගේ අභිලාෂයන් හා ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් ගැන හැඟීමක් නැතිවූයේ මෙන්ම ඊට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ඔවුන්ට හැකියාවක් නොමැති බැවින් ගැමියන්ගේ ගැටළු නිරාකරණය කිරීමට හැකි හොඳම මාර්ගය සලසා දිය හැකි තත්ත්වයක ඔවුහු පසු නොවෙති. මීට පෙර වූ සෑම සැලැස්මකම සංවර්ධන කාර්යාලයට ගැමි ජනතාවගේ ක්‍රියාශීලී සහභාගිත්වය ලබාගන්නා උපාය ක්‍රම දක්නට නොලැබිණි. මින් බොහොමයක ගැමි අංශය පිළිබඳව කිසිදු සඳහනක් පවා කර නැති අතර, ගම්වල සමාජ-ආර්ථික තත්ත්වයන් විග්‍රහ කිරීමට පවා කිසිදු ප්‍රයත්නයක් දරා නැත.

නව සංවර්ධන උපාය ක්‍රම ආරම්භ කළ යුත්තේ, ගැමි ජනතාවගේ අභිලාෂයන් හා අවශ්‍යතාවන් ගැන හොඳ අවබෝධයක් ඇතිවිය. ශ්‍රී ලංකාව බටහිරින් උපුටාගත් මධ්‍යගත ක්‍රමසම්පාදන වර්ගවලින් ගැමි ජනතාවගේ ගැටළු නිරාකරණය කිරීම හෝ ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීම හෝ කළ නොහැක. එසේ කළ හැක්කේ, විවිච්ච වූත්, විශාල වූත් ව්‍යාපෘතීන් සමඟ ගම් මට්ටමේ කුඩා පරිමාණයේ සැලසුම් රාශියක් කැටි කරගත් ප්‍රධාන සැලැස්මකින් පමණකි. නාගරික ක්‍රම සම්පාදනයන්ට වැය කළ හැකි කාල සීමාව ඇතුළත ගතානුගතික ක්‍රම සම්පාදන ක්‍රමය යටතේ මෙම කාර්යය මුදුන්පත් කරගත නොහැක. සැලසුම් පිළියෙල කිරීමට පෙර ගමක් හෝ ගම් සමූහයක් ආශ්‍රිතව සමීක්ෂණ හා අධ්‍යයනයන් ගණනාවක්ම පැවැත්විය යුතු බැවින් ඒ සඳහා සැලසෙන කාලයක් අවශ්‍ය වනු ඇත. යෝජනා ක්‍රම සකස් කරනු ලබන අතරම ගැමි මට්ටමෙහිදී වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර නොගන්නේ නම්, අවුරුදු 5 ක් හෝ 6 ක් බලයේ සිටින රජයකට මෙබඳු සැලැස්මක් සකස් කළ හැකි නොවේ. ජාතික මට්ටමින් මධ්‍යගත ක්‍රම සම්පාදනය වැදගත් ලෙස සලකනු ලැබෙන නම්, එහි පරමාර්ථය විය යුත්තේ නිර්මාණය කරනු ලබන නව සමාජය පිළිබඳ පළල් අවශ්‍යතාවන් ගැන අවබෝධයකින් කටයුතු කොට ගම්වලට අවශ්‍ය මූල්‍ය හා ශිල්පීය ආධාර සලසා දීමය. මූල්‍ය සම්පත් ඒකරාශී කිරීමේදී හා මුදල් වෙන් කිරීමේදී, පළමුව අරමුදල් මධ්‍යගත කර ඉන්පසු ප්‍රාදේශීය වියදම් අරබයා අරමුදල් විමසාගත කිරීමේ සමමත ක්‍රමය වෙනුවට ප්‍රාදේශීය උත්පාදිත අරමුදල් එහිදී වැය කළ හැකිවන පරිදි ලිහිල් ක්‍රමයක් ඇති කළ යුතුය.

වත්මන් රජය විරාගත ක්‍රමය අනුව සැලැස්මක් සකස් කිරීම උදෙසා දීර්ඝ කාලයක් මිඩාගු නොකරනු ඇත. එසේ කළහොත් ඒ සඳහා නොඅනුමානවම අවුරුද්දක් හෝ ඊටත් වැඩි කාලයක්

වැය කළ යුතු වන අතර, සැලැස්ම සුදුසුම වන තෙක් සියල්ලන්ම කිසිදු කටයුත්තක නොයෙදීමට තීරණය කිරීමේ බියද පවතී. සාම්ප්‍රදායික සැලැස්ම මූලික වශයෙන් යෝධ ව්‍යාපෘතීන් පිළිබඳව සකස් කොට ඇති එකක් වන බැවින්, මුළු ප්‍රදේශය පුරා බලපාන සැලසුම් සහිතව රැකියා නියුක්තිය ඇති කළ හැකි ග්‍රාමීය මට්ටමේ කුඩා ව්‍යාපෘති කෙරෙහි සැලකිය යුතු අවධානයක් යොමු කිරීම අපහසු වන්නේය. රජය විසින් ලගඳි හඳුන්වා දීමට යෝජනා කර ඇති දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ විමසාගත පරිපාලනය ශීඝ්‍ර ග්‍රාමීය සංවර්ධනය උදෙසා අවශ්‍ය මූලික පරිපාලනමය පූර්ව අවශ්‍යතාවයයි. ඇමතිවරයෙකු යටතේ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ සංවිධානයක් මගින් මෙහෙයවනු ලබන විමසාගත ක්‍රම සම්පාදන යන්ත්‍රණයක් තුලින් විශිෂ්ඨතම ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි බව ප්‍රථම වරට රජය පිළිගෙන ඇත.

මේ දක්වා සංවර්ධන වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ගම සමඟ සම්බන්ධතාව පවත්වනු ලැබුයේ, පරිපාලනාත්මක තත්ත්වයක කටයුතු කළ හෝ කෘෂිකාර්මික හා ගැමි කර්මාන්ත ඵලද වර්ධනය කර ගැනීමට විශේෂඥ සේවා සැලසූ ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්, වගා නිලධාරීන්, අත්කම උපදේශකවරු, ප්‍රාදේශීය ආදායම් නිලධාරීන් බඳු වූ රජයේ නිලධාරීන් මගිනි. පරිපාලනමය රාමුවේ බරපතල අඩු පුහුණුකම හේතුකොටගෙන මෙම නිලධාරීහු කිසිවිටෙක ගැමි ජනතාව වෙතට නොගියහ. කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයෙහි ලා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළ යුතු ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් බඳු වූ ඇතැම් නිලධාරීන් ගම්වලට නොගිය බැව් සමීක්ෂණවලින් හෙලි වී ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනයට ඔවුන්ගෙන් සිදුවී ඇත්තේ අවම සේවයකි.

මෙමගින් යෝජනාකර ඇති ක්‍රමසම්පාදන සංවිධානයෙහි නිලධාරීන්ගේ හා විශේෂඥයන්ගේ කාර්යය වනුයේ ගමෙන්ම තෝරාගත් උගත් ගැමියන් පුහුණු කරවීමය. එවිට ඔවුන්ට ගැමි මට්ටමෙහිදී කණ්ඩායම් සමඟ සම්බන්ධතාවයෙන් කටයුතු කළ හැකිය. ඔවුන් දම නිලධාරීන් හෝ සංදම නිලධාරීන් (Chain officers or link cadres) යනුවෙන් හැඳින්විය හැකිය. ගම 20,000 ක් පමණ ඇතැයි අනුමාන කළහොත්, එක් ගමකට සංදම නිලධාරීන් පස් දෙනෙකු බැගින් අවශ්‍ය වන බැවින් එමගින් පමණක් රැකියා 1,00,000 ක් ඇතිකළ හැකිවේ. ගැමි ජනයා වෙත ස් වූ සංස්කෘතික, සමාජීය හා භාෂාමය පසුබිමක් ඇත්තාවූද සිය සමාජයට පිටස්තරවූද අයට වඩා, ඔවුන් දන්නා හඳුනන, ගමෙහිම වාසය කරන ඔවුන්ගේම අයකු සමඟ කීවටුවෙන් වැඩ කිරීමට වඩා මනාපයක් දක්වනු ඇත. පුහුණු කළ මෙම නිලධාරීන් ගමත්, පාලන තන්ත්‍රයේ උසස් පෙළේ නිලධාරීන් අතර පවතින වැදගත් පුරුක වනු ඇත. පුහුණු කළ නිලධාරීන්, ගැමි මට්ටමේ යෝජනා ක්‍රම වලට අවශ්‍ය ශිල්පීය ආධාර සලසාදීම හා ප්‍රගතිය අවලෝකනය කිරීමෙහිදී යෙදෙනු ඇත. කෘෂිකාර්මික පුහුණුවක් ලද නිලධාරීන් ඇතැම් ගම්වලට අවශ්‍ය වන අතර, තවත් ගම්වලට ප්‍රවෘත්තිය, බණිජ උපයෝජනය ආදී වූ ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ පුහුණුව ලැබුවත් අවශ්‍ය වනු ඇත.

ග්‍රාමීය මට්ටමෙහි වඩාත් යෝග්‍ය වූ පළාත් පාලනයට අනුබද්ධ වූ සංවර්ධන ආයතනයක් සකස් කළ යුතු අතර මේ සඳහා දුනට පවතින පළාත් පාලන ක්‍රමය සංස්කරණය කළ යුතුවේ. මුළු ගමම සංවර්ධනයෙහි සහභාගිවන්නේ නම් ගම්වාසීන් රැස්වී නිලධාරීන් තෝරා පත්කළ යුතුය. යෝජිත ක්‍රමය අනුව ගමේ සියලු දෙනාම රැස්වී සහාජනීවරයකු තෝරා පත්කරන අතර, ඔහු ගමෙහි ප්‍රධාන පරිපාලන නිලධාරී හා සංවර්ධන නිලධාරියාද වනු ඇත. කොට්ඨාශ පදනමේ නියෝජිතයන් පත් නොකරනු ලබන අතර ග්‍රාමීය කමිටුව මගින් නියෝජනය කෙරෙනුයේ වෙන් වෙන් කොට්ඨාශ නොව මුළු ගමමය. ගම් සභාවේ කාර්ය වනුයේ, සංඛිත ග්‍රාමීය කණ්ඩායම්වල සහභාගිත්වයෙන් අලුත් යෝජනා ක්‍රම ගැන සිතා බැලීම, සම්පාදනය, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා අගයුම් කිරීමත්ය. සංදම නිලධාරීන් මෙම කාර්යවලියේ උත්ප්‍රේරක බලය වශයෙන් කටයුතු කරන අතර, යෝග්‍ය දැනුම මිනුම, සම්පත් හා ප්‍රවෘත්ති සම්ප්‍රේෂණය කිරීම සඳහා ගැමි ජනතාව හා ගමෙන් පරිබාහිර වූ විශේෂඥයන්ද අතර දෙපැති සංදමයක් වශයෙන් කටයුතු කරනු ඇත.

දිස්ත්‍රික් මට්ටමෙහි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ සාමූහික සමායෝජනය අධීක්ෂණය කරනු ලබන්නේ දිස්ත්‍රික්කය ඇතුළත ඡන්ද කොට්ඨාශ කිහිපයක්ද පාලනය කරන්නාවූ දිස්ත්‍රික්ක ඇමතිවරයා විසිනි. ඡන්ද කොට්ඨාශ හා ගම්වල අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීමට අවශ්‍ය අංගෝපාංගයන්ගෙන් සමන්විත කාර්යාංශයක් ඔහුට ලැබෙනු ඇත. දිස්ත්‍රික් ඇමතිවරයාගේ සභාව, දිස්ත්‍රික්කය තුළ ඡන්ද කොට්ඨාශවල මන්ත්‍රීන්ගෙන් සමන්විත වනු ඇත. මෙම සභාවට පහළින්, සෑම ගම් සභාවකින්ම තෝරා පත්කරගත් සභාපතිවරුන්ගෙන් සමුදායක් ඡන්ද කොට්ඨාශ සභාවක් ඇත. ඡන්ද කොට්ඨාශ සභාවේ සභාපතිත්වය දරනුයේ ඡන්ද කොට්ඨාශයේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයාය. සංවර්ධන සැලසුම් කිරීමෙහි දිස්ත්‍රික් ඇමතිවරයා යටතේ පවත්නා දිසා සභාවේ කාර්යය වනුයේ ග්‍රාමීය මට්ටමෙහිදී ඡන්ද කොට්ඨාශයන් විශේෂ කාර්ය ක්ෂේත්‍ර හා අදාළ රජයේ දෙපාර්තමේන්තු හා අදාළ කැබිනට් ඇමතිවරු ඇතුළුව රටෙහි උසස් පාලන යන්ත්‍රයන් අතර සම්බන්ධතාවය ඇතිකරලීමය.

මෙම රාමුව ඇතුළත අතිශයින්ම වැදගත් ඒකකය වනුයේ ගම් සභාවයි. නව රැකියා ඇති කිරීමේ කාර්යයන් ඉටු විය යුත්තේ ගම් සභාව මගිනි. සැලසුම් කිරීම, තීරණ ගැනීම හා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ස්වභවයෙන්ම ස්වයං චලිත විය යුතුය. සමුපකාර, තරුණ සමාජ හා ගොවි සංවිධාන බඳුන් විශේෂ අරමුණු පෙරදැරි කොටගත් ග්‍රාමීය සංවිධාන මගින් ගම් සභාව කටයුතු ආරම්භ කළ යුතුය. විශේෂඥ නිලධාරීන්ද අනුයුක්ත කර ඇති ගම් සභාවේ පළමු කාර්යය විය යුත්තේ, ඒ ඒ ගමෙහි සමස්ත දිස්ත්‍රික්කයේ සමස්ත සේවාවන් වීමය. මෙය කාර්යක්ෂම අන්දමින් ඉටු කිරීමට නම් පිටස්තර විශේෂඥයන්ගේ සහායද ඔවුන්ට ලබා ගැනීමට සිදුවනු ඇත. අතිශය බහුල සම්පත් කවරේදී නිර්ණය කරගැනීම පමණක් නොව පහසුවෙන් අලෙවි කළ හැකි භාණ්ඩ හා සේවා නිපැයීම සඳහා සහ සාර්ථක කර්මාන්තවල න්‍යෂ්ටිය වශයෙන් යොදාගත හැකි සම්පත් සොයාගැනීමද සම්පත් සමීක්ෂණයේ අරමුණ විය යුතුය.

අතිරික්ත ශ්‍රමය ගම් බොහොමයක අතිබහුල සම්පත වන බැවින් ව්‍යාපෘතිවල මිනිස් බල අවශෝෂණ ධාරිතාව පිළිබඳව සැලකිල්ල දක්විය යුතුය. මෙම තත්ත්වය වෙනස්වන අවස්ථාද ඇත. උදාහරණ වශයෙන් වටාපිටාවේ පිහිටි වතු වල ප්‍රමාණවත් රැකියා ලබාගත හැකි උඩරට වතුකරයේ ගම්මාන ගෙන හැර දැක්විය හැකිය. වියළි කලාපයේ වැඩි කොටසක මීට හාත්පසින්ම වෙනස් වූ තත්ත්වයක් දක්නට ඇති අතර මේවා වෙනුවෙන් ශ්‍රම ප්‍රකර්ෂ (සේවකයින් වැඩි ප්‍රමාණයක් යොදාගත හැකි) යෝජනා ක්‍රම සම්පාදනය කළ යුතුය. ආයෝජන සැලසුම් කිරීමේදී ඉතාමත් වැදගත් වනුයේ මූලික පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවයන් පිරිමසාලන සාපේක්ෂක සරල ව්‍යාපෘති පිළිබඳව කල්පනා කිරීමය. මෙයින් අදහස් වනුයේ ගමෙහිම හෝ තදසන්න නගරවල පහසුවෙන් විකුණා ගත හැකි පළතුරු, එලවළු හෝ වෙනත් ආහාර වර්ග වගාකිරීම වැනි ප්‍රාථමික කටයුතු කෙරෙහි ආරම්භක කටයුතු යොමුකරවීමය. එලවළු හා පළතුරු නියත ඉල්ලුමක් මෙන්ම අධික ඉපයුමක්ද ඇති භාණ්ඩවන බැවින් නගරාසන්න ගම්වල මෙබඳු වගා සඳහා හොඳ අනාගතයක් ඇත. මේ සඳහා අවශ්‍ය වනුයේ සුළු ප්‍රාග්ධනයකි. එමෙන්ම, වී හා වෙනත් දිගුකාලීන වගාවන් මෙන් එක් සමයකට පමණක් සීමා නොවන බැවින් මේවා අවුරුද්ද මුළුල්ලේම වගාකළ හැකිවන හෙයින් ගැමි පවුල්වලට ජීවනෝපායද එමගින් සැලසේ. සංවර්ධන සැලසුම් කිරීමෙහි දක්නට ඇති ගැටළුවක් නම්, කඩිනම් නියත ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි සරල යෝජනා ක්‍රම සැලකිල්ලට නොගෙන, දැවැන්ත ව්‍යාපෘති පිළිබඳව කල්පනා කිරීමය.

සමස්ත සමීක්ෂණය සමපූර්ණ කළාට පසුව, ගම් සභාවේ කාර්යය විය යුත්තේ ගැමි අවශ්‍යතා, අභිලාෂ, ගමෙන් ලබාගත හැකි සේ

දැමු ප්‍රමාණය, එල නෙලාගැනීමට ගතවන කාලය හා දිස්ත්‍රික්කයේ ආදායම් ශීඝ්‍රයෙන් නැංවීම සඳහා ගැමියන් විසින් කළ හැකි සේවය යන කරුණු අනුසාරයෙන් ව්‍යාපෘති සාකච්ඡාවට භාජන කිරීමය. ව්‍යාපෘතියක් ප්‍රමාණවත් ලෙස ක්‍රමවත්ව සකස්කරනු ලැබුවාට පසුව කළ යුතු කාර්යය නම් එය වගා ක්‍රියාත්මක කරවීමට හා බැහැරින් ලබාගත යුතුවන ද්‍රව්‍ය යෙදවීම හා උපකරණ ප්‍රමාදයකින් තොරව ලබාගැනීමට හැකි සංවිධානයක් පිහිටුවා ගැනීමයි. කිසියම් ව්‍යාපෘතියක් තරඟ කොට ලබාගත යුතු සම්පත්වලට බරක් වන්නේ නම් පලමුවෙන්ම දිස්ත්‍රික් ඇමතිවරයා හා ඔහුගේ නිලධාරීන් විසින් ඊට අනුමැතිය ලබාදිය යුතුවන හෙයින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සංවිධානය කිරීම ඉතා දුෂ්කර කටයුත්ත ලෙස සැලකිය හැකිය.

සියළුම ව්‍යාපෘතීන් සඳහා මුදල් යෙදවීමට ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය නොමැති නම්, සෑම ව්‍යාපෘතියක් සඳහාම මුදල් ආධාර ලබා ගැනීමේදී දුෂ්කරතාවලට මුහුණපෑමට සිදුවනු ඇත. දැන් පවත්නා තත්ත්වය අනුව, දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන වැඩ සටහන මගින් සෑම ගම්කටම අඩු වශයෙන් ව්‍යාපෘතීන් දෙකක් සඳහා වත් සම්පත් සැපයිය යුතු අතර, ගම් 20,000 ගණනක ව්‍යාපෘතීන් 40,000 ක් පමණ එක්වර දියත් කළ යුතුවන බව මෙයින් අදහස් වේ. සෑම ව්‍යාපෘතියක් මගින් කෙලින්ම හෝ අනියම් වශයෙන් 10 දෙනෙකුට රැකියා සැපයේ නම් (මෙය සාමාන්‍ය ඇස්තමේන්තුවකි) මෙමගින්, 400,000 දෙනෙකුට රැකියා සැපයිය හැකිය. තෝරාගන්නා ලද ව්‍යාපෘති එතරම් විදායම් අධික ඒවා නොවේ නම්, ප්‍රාග්ධන සම්පත් හා උපකරණ පහසුවෙන් ලබාගත හැකිවේ. එබැවින් එමගින්, මධ්‍යගත අය වැයට වැඩි බරක් දැරීමට සිදු නොවේ. එමෙන්ම අනිත් අතට, මධ්‍යගත අයවැය මගින් සම්පත් සැපයිය නොහැකි නම් ග්‍රාමීය මට්ටමේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියකට වෙනත් මූල්‍ය යන්තෙන් මූල්‍යාධාර ලබාගැනීමට සිදුවනු ඇත.

වැවිලි හා පෞද්ගලික අංශයේ සංවිධාන වල සේවය අවශ්‍යවන අවස්ථාවකි මෙය. මුදල් දීමනා ආකාරයෙන් හෝ දිස්ත්‍රික්කයේ සාර්ථක ව්‍යවසායයන්ගෙන් බද්දක් අයකර ගැනීමෙන් හෝ ආධාර උපයෝගී කරගත හැකිය. පෞද්ගලික හෝ රජය සතු මහාපරිමාණ කර්මාන්තවලින් මෙය ලබාගත හැකිය. ප්‍රදේශයේ ව්‍යවසාය යන්තෙන් හෝ සලසන සේවාවලින් බදු අයකර ගැනීම සඳහා ග්‍රාමීය බලමණ්ඩලවලට අධිකාර බලය තිබිය යුතු අතර මෙම අරමුදල් මධ්‍යගත අයවැයෙන් ලබාගැනීම අවශ්‍ය නොවේ. තද සන්න කර්මාන්ත හෝ ව්‍යාපාර ආයතනයන්ගෙන් උපකරණ ලබාගැනීම හෝ ඒවායෙහිදී උපකරන නිමවා ගැනීමටද ග්‍රාමීය සංවිධානවලට ඉඩකඩ ඇත. යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කරවීමේ කාර්යය මුළු ගමටම පැවරිය නොහැකි හෙයින්, ඒවා ක්‍රියාත්මක කරවීමේ හා දෛනික කළමනාකරණ කටයුතු ගමෙහි නිපුණත්වයෙන් යුතු අයට පැවරිය හැකිය. මෙම කාර්යය සඳහා හැකියාවන් ඇති හා නිපුණත්වයෙන් යුතු හොඳම අය මහජනයා විසින් ඔවුන් අතුරෙන් තෝරාගත යුතු අතර රැකියා විරහිත උගත් ගැමියන් බොහෝ දෙනෙකු සිටින බැවින් මෙය එතරම් දුෂ්කර කාර්යයක් නොවනු ඇත.

ගමට පුනර්ජීවනයක් ලබාදීම හා මිනිස් බලය නගර කරා ඇදී යාම වැලැක්වීමේ සාර්ථකම මාර්ගය නම්, ග්‍රාමීය මට්ටමේ සංවර්ධනයයි. රැකියා නොමැති අයට ඔවුන්ගේම ගම්වලදී රැකියා ලබාදීම, ගැමි ආදායම නංවාලීමේ කඩිනම් ක්‍රමයද මෙයයි. උත්කෘෂ්ඨ අභිලාශයන් සහිත ගැමි තරුණයන්ට නගරබද කර්මාන්තයක හෝ මධ්‍යගත පරිපාලනයෙහි හෝ රැකියාවක නියුක්තවීමෙන් ලබාගත නොහැකි නායකත්වයකුත්, වගකීම පිළිබඳව හා මෙහෙයවීම පිළිබඳව හැඟීමකුත් ලබාගැනීමට එයින් ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසෙනු ඇත.